

Vergadering van de Coördinatie Commissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen in beperkte samenstelling dd. 30 september 1983

In de vergadering van de Coördinatie Commissie in beperkte samenstelling kwam de agenda aan de orde van de Groupe Unique die op 3 en 4 oktober as. zal worden gehouden t.w.:

- Landbouwbeleid
- Nieuw Communautair beleid
- Structurele Fondsen
- Financiering

Uitvoerig werd in de vergadering over het landbouwbeleid van gedachten gewisseld, mede n.a.v. de ad-hoc groep die zojuist twee dagen bijeen was gekomen, als ook over het nieuw beleid, welk hoofdstuk thans voor de eerste maal uitgebreid aan de orde zal zijn.

Afgezien van een bijgewerkte conclusie t.a.v. het punt budgetaire onevenwichtigheden, werden de agendapunten structuurfondsen en financiering niet besproken omdat zich geen nieuwe ontwikkelingen hebben voorgedaan.

Landbouwbeleid

Onder het hoofdstuk landbouwbeleid kwamen achtereenvolgens aan de orde: enkele inhoudelijke wijzigingen van de Commissievoorstellen zoals deze in de ad-hoc groep aan de orde zijn geweest, vervolgens de financiële discipline waarover door Buitenlandse Zaken een ontwerp tekst was opgesteld waarin elementen waren opgenomen voor een kaderverordering die tot doel zou moeten hebben de Londense formule in een juridisch bindende vorm vast te leggen en tenslotte een aantal handelspolitieke aspecten (GATT) van de Commissievoorstellen.

Inhoudelijke wijzigingen Commissievoorstellen

In de ad-hoc groep vond een technische discussie plaats over de Commissievoorstellen en mogelijke wijzigingen op het gebied van de oliën en vetten, de zuivel (superheffing) en de m.c.b.'s.

De Coördinatie Commissie in beperkte samenstelling concludeerde als volgt t.a.v.:

Zuivel

Dat Nederland zich voor alsnog op het standpunt stelt dat als basis voor een eventuele superheffing de referentieperiode 1983 genomen dient te worden. Daarbij zal aan de Commissie worden gevraagd om de financiële consequenties hiervan, als ook de budgetaire effecten te berekenen.

Oliën en vetten

Dat de huidige Commissievoorstellen geen marktordende werking hebben, maar deze wel zouden kunnen krijgen wanneer de heffing geleidelijk zou worden opgetrokken; dat in het eerste geval eerder sprake is van het creëren van extra eigen middelen, zodat Nederland dan de voorkeur zou geven aan een verhoging van de B.T.W.-afdracht; en dat in het tweede geval er onoverkomelijke economische en handels-politieke bezwaren bestaan. Nederland wijst uitdrukkelijk de Franse redenering af, dat het noodzakelijk zou zijn een politiek evenwicht tot stand te brengen tussen belastingen in de oliën en vetten sector en de zuivel.

m.c.b.'s

Dat de B.R.D.-voorstellen voor een ander mechanisme t.a.v. de m.c.b.'s nader bestudeerd dient te worden. Aangezien de Commissievoorstellen voor een automatische afbraak van de m.c.b.'s, in combinatie met een restrictief prijsbeleid, voor de B.R.D. ten ene male politiek onaanvaardbaar zijn vanwege de daaruit voortvloeiende negatieve prijsaanpassingen, zal Nederland trachten de B.R.D. op het punt van de m.c.b.'s op constructieve wijze tegemoet te komen, in de verwachting dat de BRD dan op andere punten de Nederlands-Engelse benadering van de landbouwproblematiek zal steunen.

Financiële discipline inzake landbouw garantie uitgaven

Door het Ministerie van B.Z. is een procedurevoorstel ter tafel gebracht inzake de financiële discipline. De bedoeling van dit procedurevoorstel is om een aantal elementen vast te leggen waarin in de eerste plaats wordt aangegeven op welke wijze een norm kan worden berekend en vastgesteld die leidraad moet zijn voor de Ministers van Landbouw bij de vaststelling van de landbouwprijzen. Vervolgens poogt het procedurevoorstel aan te geven wat dient te geschieden, indien tijdens de loop van een begrotingsjaar zou blijken dat de gestelde norm niet zou kunnen worden gerespecteerd.

Het is niet de bedoeling van het voorstel om landbouwbeleidsmaatregelen te omschrijven welke toegepast zouden moeten worden voor het bereiken van de uiteindelijke doelstelling (groei landbouwuitgaven dient achter te blijven bij de groei van de beschikbare eigen middelen). Wel worden een aantal procedure-regels aangegeven die in acht genomen moeten worden. Bij de opstelling van deze procedure is aansluiting gezocht bij de verdragsbepalingen over het MSP. Ook wordt voortgeborduurd op gedachten welke Minister Ruding in de Speciale Raad van 19 juli jl. heeft ontvouwd. Tenslotte vormt een belangrijk element van het Nederlandse voorstel dat de Commissie over ruime(re) bevoegdheden dient te beschikken, teneinde bij de uitvoering van het landbouwbeleid een financiële discipline te verzekeren.

In paragraaf 2A wordt aangegeven dat de Commissie op basis van twee objectief vast te stellen ontwikkelingen (van de beschikbare eigen middelen en van de landbouwgarantie-uitgaven) een norm kan constateren, welke bepalend moet zijn voor de ontwikkeling van de landbouwuitgaven in een volgend jaar. Als referentiejaar worden daarvoor aangehouden het voorafgaande begrotingsjaar en het lopende begrotingsjaar, alsmede het komende begrotingsjaar (een prognose).

Bij deze constatering van deze norm geeft de Commissie tevens aan of en in welke mate de landbouwuitgaven bij de ontwikkeling van de Eigen Middelen dient achter te blijven.

In paragraaf 2B wordt beoogd een element van beleidsafweging bij de Raad in te brengen bij de definitieve vaststelling van de norm. Dit wordt in de eerste plaats ingepast in het Nederlandse voorstel om voorafgaand aan de opstelling van een voorontwerp-begroting, een algemeen prioriteitendebat te houden, waarin het financiële kader van een komende begroting wordt aangegeven. De sub 2A. bedoelde norm van de Commissie is daarbij in eerste instantie van kracht en kan alleen worden bijgesteld indien daartoe een gekwalificeerde meerderheid in de Raad te vinden is. Deze bijstelling zou in neerwaartse zin kunnen geschieden, zowel vanwege een prioriteitenafweging tussen alle activiteiten van de EG-begroting, als vanwege bijvoorbeeld overschrijdingen van landbouwuitgaven in een vorig jaar. De prioriteitenafweging kan evenwel in beginsel net zo goed met zich meebrengen dat de landbouwuitgaven meer ruimte krijgt dan mogelijk zou zijn door toepassing van de norm. Er wordt van afgezien om, conform het VK voorstel, automatisch over te gaan tot een verlaging van de objectief berekende norm.

Tenslotte wordt in deze paragraaf aangegeven dat de door toepassing van de norm ontstane ruimte bepalend is voor het besluit over de landbouwprijzen.

In paragraaf C wordt aangegeven dat de Commissie zeer nauwlettend de ontwikkeling van de landbouwuitgaven in een begrotingsjaar dient te volgen en dat de Raad daar regelmatig over geïnformeerd moet worden. De Commissie is dan uiteraard gehouden om voortdurend in het oog te houden of beleidsbijstellingen binnen de haar toegekende bevoegdheden mogelijk zijn.

Indien evenwel een duidelijke overschrijding van het uitgavenpatroon valt te constateren, dan is de Commissie verplicht Raad en Parlement daarvan in kennis te stellen, aan te geven welke beleidsmaatregelen zij zelf neemt en, indien de tekst van de Raadsverordeningen Commissiehandelen niet zou toelaten, dient zij aan de Raad wijzigingen van deze verordeningen voor te leggen. Juist bij dit onderdeel is voor Nederland van belang dat de Commissie over ruime uitvoerende bevoegdheden beschikt. De Commissie zou de bevoegdheid kunnen verkrijgen om over te gaan tot vermindering van garantiebedragen, vermindering van restituties en opschorten van steunregelen en interventies.

In paragraaf 2D wordt aangegeven dat, indien de maatregelen van de Commissie of de besluiten van de Raad onvoldoende financiële ruimte zouden scheppen, een aanvullende begroting onvermijdelijk is teneinde de Gemeenschap in staat te stellen aan de verplichtingen van het GLB te voldoen. Het is niet de bedoeling van het Nederlandse voorstel om, zoals het VK heeft voorgesteld, het indienen van een aanvullende begroting door strikte termijnen en zwaardere stemprocedures te bemoeilijken. Slechts wordt voorgesteld enkele hindernissen in te bouwen door Commissie en Raad eerst te dwingen via ombuigingen in het beleid met de oorspronkelijk voorziene bedragen uit te komen.

In de laatste paragraaf wordt tenslotte aangegeven dat een overschrijding in een bepaald begrotingsjaar in daaropvolgende jaren gecompenseerd zal moeten worden. Het omgekeerde geldt uiteraard ook: meevallers in een bepaald begrotingsjaar zijn van invloed op de ruimte die in volgende begrotingsjaren beschikbaar is. Opengelaten is daarbij alleen of deze meevaller beschikbaar is uit een bij de Commissie achtergebleven reserve, danwel doordat de lidstaten zich verplicht hebben om, wanneer in een volgend jaar meer geld nodig is, daarvoor extra middelen ook inderdaad ter beschikking te stellen. Dit kan enerzijds geschieden doordat door toepassing van de factoren uit paragraaf 2A een hogere norm voor de ontwikkeling van de landbouwuitgaven ontstaat dan voor de ontwikkeling van de eigen middelen (en dus een hogere begroting), maar ook doordat meegewerkt wordt aan de totstandkoming van een aanvullende begroting.

Elementen voor een Nederlands standpunt inzake een financiële discipline van de landbouwgarantie uitgaven.

1. Nederland is onder de gegeven omstandigheden voorstander van een stringente financiële discipline van de EOGFL-garantie uitgaven. Daartoe zou in de vorm van een kaderverordening, vast te stellen door de Raad op voorstel van de Commissie en gehoord het advies van het Europees Parlement, een aantal procedureregels moeten worden vastgesteld, teneinde een effectief instrumentarium te scheppen, dat de respectering van de financiële discipline kan waarborgen. Uitgangspunt voor het instrumentarium is dat in de komende jaren de groei van de landbouwuitgaven structureel minder zal zijn dan de autonome groei van de Eigen Middelen. Nederland acht het overigens van groot belang dat de Commissie over ruime bevoegdheden beschikt teneinde het respecteren van deze financiële discipline te verzekeren.
2. Procedure
 - a. Voor de uitgaven welke betrekking hebben op het garantie hoofdstuk van het EOGFL wordt elk jaar (n) een norm vastgesteld, waarin wordt aangegeven welke, de maximale stijging mag zijn van deze uitgaven in een komend begrotingsjaar (n+1) die toelaatbaar is ter waarborging van de financiële discipline genoemd sub 1. De Commissie constateert deze norm die voortvloeit uit een gemiddelde over meerdere jaren (n-1, n en n+1) van de autonome ontwikkeling van de beschikbare Eigen Middelen. Tevens constateert de Commissie hoe de ontwikkeling over dezelfde periode van de EOGFL-garantie uitgaven is en welke mogelijk-

heden er zijn om deze uitgaven structureel minder te laten stijgen dan de autonome groei van de eigen middelen.

De aldus onstane norm wordt uiterlijk 1 maart aan alle instellingen van de Gemeenschap medegedeeld.

- b. De Raad komt in de maand maart bijeen om aan te geven binnen welke beschikbare ruimte de opstelling van het voorontwerp van de begroting van het volgend jaar zou dienen plaats te vinden. Tevens worden daarbij de prioriteiten van de gehele begroting aangegeven. In deze zitting stelt de Raad de door de Commissie medegedeelde norm vast, tenzij de Raad bij gekwalificeerde meerderheid anders besluit.
De door toepassing van de norm ontstane ruimte voor de Landbouwgarantie-uitgaven is bepalend voor de Raad bij de besluitvorming in april/mei over de landbouwprijzen.
- c. Teneinde te verzekeren dat na de vaststelling van de landbouwprijzen de norm daadwerkelijk gerespecteerd wordt, dient de Commissie tenminste vier maal per jaar de Raad te informeren over het verloop van de landbouwuitgaven en een (eventuele) bijstelling van de prognoses.
Indien de uitgaven aanzienlijk uitgaan boven die uit een vergelijkbare periode van voorafgaande jaren stelt de Commissie de Raad en het Parlement daarvan onverwijld in kennis. Tevens brengt de Commissie dan een verslag uit aan beide andere Instellingen, waarin wordt aangegeven welke maatregelen de Commissie neemt om het uitgavenpatroon beter te beheersen. Daarnaast doet de Commissie, indien nodig, voorstellen aan de Raad tot wijziging van bestaande Raadsbesluiten. De Raad besluit over deze voorstellen binnen zes weken. Het Parlement wordt volgens de urgentieprocedure geraadpleegd.
- d. Alleen indien de maatregelen van de Commissie of de besluiten van de Raad onvoldoende financiële ruimte zouden scheppen, kan de Commissie zes weken na het sub c. bedoelde moment een voorontwerp aanvullende begroting bij de Raad en Parlement indienen. Deze wordt volgens de procedure van art. 203 EEG behandeld.
- e. Indien ten gevolge van een aanvullende begroting de in paragraaf b. bedoelde norm wordt overschreden, zal deze overschrijding in de daarop volgende jaren gecompenseerd moeten worden. Evenzeer kan onderuitputting over volgende jaren worden doorgerekend.

Handelspolitieke aspecten

Voor wat betreft dit onderdeel werd voornamelijk van gedachten gewisseld over de problematiek van de graanvervangers. Daarbij bevestigde de vergadering in feite het Nederlandse standpunt dat het verlangen van de Gemeenschap om tot stabilisatie (geen vermindering) van de import van graanvervangers te komen door de

omstandigheden gerechtvaardigd was, waarbij Nederland duidelijk een voorkeur heeft om tot overeenstemming te komen d.m.v. bilaterale consultaties EEG/VS boven de procedure die daartoe eventueel in het kader van het GATT openstaat. Anders dan de Commissie heeft Nederland wél de indruk dat de VS tot een bilateraal gesprek bereid zouden zijn.

Een verdere toelichting van de handelspolitieke aspecten van de Commissievoorstellen m.n. graanvervangers, is te vinden in de aangehechte toelichting van de kant van Economische Zaken.

Nieuw communautair beleid

Het hoofdstuk nieuw communautair beleid maakt integraal deel uit van de post Stuttgart exercitie en wordt door Nederland van groot belang geacht. Tijdens de as. Groupe Unique en de Speciale Raad van 10 tot 12 oktober as. zal dit hoofdstuk voor de eerste maal uitgebreid aan de orde komen. Behandeling zal geschieden aan de hand van een tweetal voorliggende Commissiedocumenten en memoranda, die zijn ingediend door Frankrijk, VK en de B.R.D.

De Coördinatie Commissie in beperkte samenstelling concludeerde als volgt t.a.v. de diverse onderwerpen, die onder het hoofdstuk nieuw communautair beleid vallen.

- De Nederlandse delegatie blijft hoge prioriteit verlenen aan de afhandeling van het dossier Interne Markt, zoals dit thans behandeld wordt in het kader van de Interne Markt Raad. Er zal m.n. met kracht gestreeft moeten worden naar doorbreking van de impasse tussen enerzijds, het probleem der vrijwaringsmogelijkheden voor een lidstaat t.a.v. het binnenkomen van derde landen produkten (i.v.m. de harmonisatie van produktennormen) en anderzijds het vraagstuk van het zgn. nieuw handelspolitieke instrument, zoals door de Commissie voorgesteld. Door Nederland zal m.n. zeer kritisch worden gezien in hoeverre dit nieuwe instrument, ongewenst, een nieuw beschermend instrumentarium biedt voor de Gemeenschap. Een voldoende Raadstoezicht op het gebruik hiervan zal de nodige waarborgen moeten verschaffen tegen versterking van protectionisme, waarbij criteria zouden worden aangelegd die niet GATT-conform zijn.
- Eveneens wordt door Nederland hoge prioriteit toegekend aan de behandeling van het transportdossier en m.n. het Nederlandse memorandum en het recente Commissievoorstel m.b.t. verdere vrijmaking van de wegvervoersmarkt. Ook voorstellen voor bijvoorbeeld grensfacilitatie genieten onverminderd Nederlandse steun. Met een open mind zal gezien kunnen worden in hoeverre ook andere sectoren van dit dossier ontwikkeld kunnen worden (spoorwegen en luchtvervoer).

Grote projecten (van het type Kanaaltunnel) op het gebied van transportinfrastructuur worden op dit ogenblik prematuur geacht en kunnen pas beschouwd worden wanneer meer duidelijkheid is gekomen in de toekomstige financiële positie van de Gemeenschap.

- De Nederlandse delegatie sluit zich aan bij het Duitse memorandum alwaar dit stelt dat acties dienen te worden geëntameerd, die een verdergaande convergentie van economische beleidsrichtingen der lidstaten bevorderen. Zulks is een noodzakelijke voorwaarde is om op harmonieuze wijze inhoud te geven aan de opdracht van ontwikkeling van communautair beleid en actie. Nederland zal kritisch, maar constructief, bijdragen aan de behandeling van de Commissievoorstellen te dezen.
- De Nederlandse delegatie acht een aantal van de Franse ideeën en suggesties m.b.t. het ontwikkelen van industriepolitiek interessant en zal deze in beginsel met een open mind tegemoet treden. Een voorname voorwaarde hierbij is, dat het nieuwe beleid, dat in EEG-kader wordt opgezet efficiënt en marktconform is. Zo zullen projecten die directer en beter door bedrijven kunnen worden aangepakt, ook door deze dienen te worden uitgevoerd. Gezien de noodzaak tot beperking van de collectieve lastendruk zullen de nodige financiële middelen vooral gevonden dienen te worden door besparingen op bestaand beleid. Door herallocatie van middelen zal dan gestalte kunnen worden gegeven aan nieuw en noodzakelijk beleid op o.a. het gebied van onderzoek en innovatie ter versterking van de concurrentiepositie van de Gemeenschap. In dit verband zal contact opgenomen moeten worden met het Nederlandse bedrijfsleven ten einde zijn opinie hierover te verkrijgen.

T.a.v. de suggestie van de oprichting van een Europees bureau dat tot taak krijgt Europese productennormen op te stellen voor nieuwe hoogwaardige technologische producten, geldt dat Nederland elke poging tot normalisatie van productennormen steunt, waarbij het de voorkeur geeft aan uitwerking hiervan binnen het kader van bestaande organisaties. De Nederlandse delegatie zal met de nodige kritische zin volgen in hoeverre de uitwerking van Europese normen en het bepalen wat een Europees produkt is, elementen van ongewenste afweer tegen derde landen introduceert en het klimaat voor investeringen van derde landen in de Gemeenschap afbreuk zou kunnen doen. De Nederlandse delegatie zal zich positief kunnen opstellen m.b.t. initiatieven om de samenwerking tussen Europese industrieën te bevorderen, mits een gezonde concurrentie op Europese schaal conform de steun en concurrentiebepalingen uit het EEG-Verdrag gewaarborgd blijft.

In tegenstelling tot de mening van het VK en de B.R.D. dat samenwerking uitsluitend communautair dient te geschieden als het nationale kader zich hier niet voor leent, is Nederland van mening dat communautaire actie eveneens in aanmerking komt als het communautaire kader zich hiertoe beter leent dan het nationale.

In het algemeen zal de Nederlandse opstelling t.a.v. het Franse memorandum met een gezonde mate van pragmatisme benaderd worden.

- De Nederlandse delegatie begroet het Britse memorandum, aangezien dit de vrijmaking van de Interne Markt en de verdere vrijmaking van de markt voor dienstenverlening (verzekeringen) mede als prioritair vooropstelt. Voorshands zal Nederland zich terughoudend opstellen t.a.v. de suggesties op het gebied van energiebeleid voorzover deze steenkool betreffen, mede vanwege de nog onoverzienbare financiële consequenties van een en ander. Met nadruk zal door de Nederlandse delegatie t.a.v. het Britse memorandum gesteld worden dat de ideeën m.b.t. transport voor Nederland slechts voor beschouwing in aanmerking komen in zoverre daar het wegtransport een gelijkwaardige plaats in zal verwerven.
- Aangaande "R and D" kan de Nederlandse delegatie in dit stadium volstaan met herhaling van de positieve politieke uitspraken gedaan t.a.v. het kaderprogramma zoals door de Commissie gepresenteerd en m.n. ESPRIT als onderdeel daarvan. In het verleden zijn enkele beginseluitspraken gedaan t.a.v. de nodige beschikbaarstelling van fondsen (4% op jaarbasis van het totale budget), die in dit stadium herhaald zouden kunnen worden; een en ander uiteraard in de vooronderstelling dat over het geheel van de post-Stuttgart vraagstukken een positief compromis bereikt wordt, onder meer voor wat betreft de herstructurering van de begroting.

Financiering

Onder dit hoofdstuk volstond de Coördinatie Commissie met een actualisering van het Nederlandse standpunt voor wat betreft het onderwerp van de budgettaire onevenwichtigheden.

De Coördinatie Commissie in beperkte samenstelling concludeerde als volgt voor wat betreft het onderwerp budgettaire onevenwichtigheden.

Budgettaire onevenwichtigheden

- Vastgehouden wordt aan het standpunt dat, ter voldoening aan de wens van m.n. het VK om blijvend of langjarig de budgettaire onevenwichtigheid ten nadele van het VK uit te bannen, het Deense voorstel voor een convergentiefonds het beste uitgangspunt kiest voor deze materie. Deze opstelling wordt m.n. gekozen vanwege het feit dat het Deense voorstel de oorzaak van het probleem onderkent aan de ontvangtzijde van het VK en een oplossing voorstaat aan de communautaire uitgavenkant.
- Dat niet voorbijgegaan kan worden aan de omstandigheid dat dit stelsel geen oplossing biedt van het probleem dat zich voor de BRD stelt en dat zolang de BRD en het VK het Deense voorstel verwerpen, er geen uitzicht bestaat op consensus.

- Dat nota genomen dient te worden van de opmerkingen van de Luxemburgse en Belgische delegatie en de Commissie dat wellicht uitzicht op consensus zou kunnen ontstaan ingeval de uiteindelijke oplossing eveneens elementen bevat van andere voorstellen over dit onderwerp; dat m.n. aandacht geschonken zou dienen te worden aan het voorstel van de Commissie om een aanpassing te overwegen aan de inkomstenzijde d.m.v. een modulatie van de BTW-sleutel, waarbij de landbouwproductie als parameter een rol speelt.
- Dat er voor de Nederlandse delegatie onder de gegeven omstandigheden geen aanleiding is noch qua fond, noch uit onderhandelingsoverwegingen om in te gaan op deze suggestie; dat wel rekening gehouden dient te worden met de mogelijkheid dat deze modulatie concreet in de komende Speciale Raad behandeld zal worden en dat de Minister zal dienen te beschikken over een dossier met uitvoerig cijfermateriaal dat past op de diverse mogelijkheden van modulatie teneinde in elke situatie te kunnen evalueren wat de ontwikkeling van de discussies voor Nederland in concrete cijfers betekent.